

УДК 930.25(477)

А. О. АЛЕКСЕЄНКО, М. А. БАЛИШЕВ*

КОМПЛЕКСНИЙ НАУКОВО-СВЯТКОВИЙ ІВЕНТ НА ТЕМУ “АРХІВНА СПРАВА СЬОГОДНІ: З ВІЧНОСТІ У МАЙБУТТЯ”

Діяльність українських архівістів восени 2017 р. ознаменована відзначенням солідної ювілейної дати – 100-річчя створення системи архівних установ України – події, яку неможливо оминати увагою. Центральний державний науково-технічний архів України (ЦДНТА України) долучився до неї, організувавши та провівши 21 вересня 2017 р. комплексний науково-святковий івент на тему: “Архівна справа сьогодні: з вічності у майбуття”.

Формат івенту (з англ. *event* – подія) передбачав адресне запрошення цільової групи осіб, які тісно пов’язані з архівною діяльністю, розуміють сучасні проблеми архівів та можуть запропонувати дієві кроки для їх вирішення. Умовою участі була активна позиція щодо їх реалізації.

На один день архівні кабінети перетворилися на імпровізовану платформу для проведення заходів. У будівлі ЦДНТА України було задіяно кілька локацій (робочі кабінети, читальний зал, архівосховища), де проходили різні за змістом і складом учасників активності.

Найголовнішим із них стало розширене засідання Науково-методичної ради ЦДНТА України, на яке завітали давні партнери архіву з вищих навчальних закладів (кафедри історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кафедри історії науки і техніки факультету бізнесу і фінансів Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”, кафедри документознавства гуманітарного факультету Національного аерокосмічного університету імені М. С. Жуковського “Харківський авіаційний інститут”), представники громадських організацій та колеги з Державного архіву Харківської області (ДАХО).

Відкрив засідання з привітальним словом директор ЦДНТА України Є. В. Семенов. Він відзначив запрошених почесними грамотами, дякуючи їм за багаторічну плідну співпрацю з ЦДНТА України, вагомих

* *Алексєєнко Анна Олександрівна* – начальник відділу використання інформації документів Центрального державного науково-технічного архіву України;

Балишев Марат Артурович – кандидат історичних наук, заступник директора Центрального державного науково-технічного архіву України.

Учасники науково-святкового івенту.

особистий внесок у забезпечення розвитку архівної справи та з нагоди 100-річчя створення системи архівних установ України. Зважаючи на тематичне підґрунтя заходу, розповів про свою участь у роботі V з'їзду Спілки архівістів України (САУ) у жовтні 2009 р., наголосивши на її можливостях.

Заступник директора ЦДНТА України, Голова Науково-методичної ради архіву, канд. іст. наук М. А. Балишев ініціював обговорення магiстральної теми засiдання, акцентуючись на ретроспективi роботи САУ,

Директор ЦДНТА України Є. В. Семенов виступає з вітальним словом.

виокремивши її серед інших актуальних питань архівної справи. Зокрема, наголосив, що вплив активної частини громадськості та її взаємодія з архівними установами сьогодні має відчутні позитивні тенденції. Що волонтерська діяльність небайдужих та захоплених архівною справою громадських активістів, асоційованих із організацією САУ, може суттєво впливати і корегувати подальший розвиток архівної галузі. Але такий архівний, науковий і просвітницький регіон як Харківська область позбавлений важливого громадського руху в архівній галузі, адже Харківський обласний осередок САУ припинив свою діяльність. Узагальнивши зазначене вище, М. А. Балишев підняв питання про відновлення повноцінної роботи регіонального відділення САУ.

Начальник відділу використання інформації документів ЦДНТА України А. О. Алексеєнко, розвиваючи тему відновлення роботи Співки в Харківській області, доповіла про здобутки місцевих осередків САУ в інших областях України, проінформувавши присутніх про суттєву активізацію діяльності керівництва Співки, що спостерігається останнім часом. Одним з яскравих прикладів якої, на її думку, стала допомога у підтримці Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України (ЦДАМЛМ України) та захисті його фондів.

Про сучасний стан Харківської обласної організації САУ та причини припинення її роботи доповіла начальник відділу організації та координації архівної справи, обліку та довідкового апарату ДАХО – О. С. Гнезділо, заступник Голови Харківського обласного осередку САУ першої каденції.

Директор Центру краєзнавства імені акад. П. Т. Тронька ХНУ імені В. Н. Каразіна – проф. С. М. Куделко, який з лютого 2015 р. є членом Правління САУ, поділився власним досвідом діяльності у цьому напрямі, відзначивши необхідність визначення правового статусу організації та належного оформлення установчих документів.

Виступи викликали жваву дискусію серед присутніх, кожен із учасників подав свої пропозиції щодо відновлення роботи САУ в Харківській області. Серед інших, слова підтримки надійшли від запрошеного викладача Центральноєвропейського університету у м. Будапешт (Угорщина) – доц. В. О. Кулікова, який доповів про досвід роботи європейських громадських організацій фахового спрямування.

Завідувач сектору методичного фонду факультету архітектури, дизайну та образотворчого мистецтва Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова – О. В. Балишева висловила сподівання, що відновлення роботи Харківської організації САУ, серед іншого, сприятиме у захисті авторських прав та протидії викривлення документної інформації з боку недбайливих дослідників, окремі випадки якої почастішали останнім часом. Адже, відповідно до Статуту Співки, основна її мета полягає у “сприянні розвиткові архівної

Заступник директора ЦДНТА України, канд. іст. наук М. А. Балишев відкриває обговорення.

Вітання від директора Центру краєзнавства імені акад. П. Т. Тронька ХНУ імені В. Н. Каразіна проф. С. М. Куделка та викладача кафедри історіографії, джерелознавства та археології ХНУ імені В. Н. Каразіна О. Г. Павлової.

справи в Україні, задоволенні та захисту законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів членів Спілки”. Цю ідею було підтримано представником Фонду Національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича О. Є. Дождьовою.

Представники кафедри історії науки і техніки факультету бізнесу і фінансів Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут” – проф. В. М. Скляр та проф. А. О. Ларін однозначно підтримали пропозицію архівістів ЦДНТА України щодо відновлення роботи Спілки, наголосивши, що цей процес, серед іншого, позитивно вплине на обмін архівною інформацією.

Підбиваючи підсумки, заступник директора ЦДНТА України М. А. Балишев запропонував розробити “дорожню карту” з відновлення роботи Харківської обласної організації САУ, першими кроками якої повинно бути: налагодження контактів із керівними органами САУ для координації роботи з відновлення Харківської обласної організації; визначення цільової аудиторії зацікавлених у роботі Спілки в Харківській області; залучення до робочої групи представників громадських організацій, які мають досвід відповідної роботи; використання соціальних мереж (створення робочої сторінки в мережі Facebook) для інформування та поширення інформації про відновлення роботи Спілки.

Екскурсія в архівосховище. На передньому плані зліва направо: начальник відділу організації та координації архівної справи, обліку та довідкового апарату ДАХО О. С. Гнезділо, начальник відділу використання інформації документів ЦДНТА України А. О. Алексєєнко.

У результаті обговорення було напрацьовано резолюцію, основними положеннями якої є: 1) схвалити ініціативу архівістів ЦДНТА України щодо відновлення Харківської обласної організації САУ; 2) створити робочу групу та покласти на неї завдання щодо вирішення організаційних питань відновлення роботи Спілки та підготовки установчих зборів. До її складу увійшли: від ЦДНТА України – заступник директора М. А. Балишев, начальник відділу використання інформації документів А. О. Алексеєнко, завідувач фінансово-економічного сектору О. В. Єлфімова; представник громадської організації “Фонд Національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича” О. Є. Дождьова; директор навчального центру “Ландауцентр” Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна В. В. Круглова; директор Центру краєзнавства імені акад. П. Т. Тронька Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, проф. С. М. Куделко, завідувач кафедри документознавства гуманітарного факультету Національного авіаційного університету імені М. Є. Жуковського “ХАІ” проф. А. Є. Прилуцька; завідувач кафедри історії науки та техніки факультету бізнесу і фінансів Національного технічного університету “ХПІ” проф. В. М. Скляр; 3) направити листа до керівництва Державного архіву Харківської області з пропозицією призначити представника для включення до робочої групи.

Іншим знаковим заходом у рамках комплексного івенту стала демонстрація виставки архівних документів “Місце і роль ЦДНТА України в системі архівних установ”. До її експозиції увійшли документи, що розкривають сутність здобутків та інновацій архіву в роботі з науково-технічною документацією (НТД), найголовніші науково-методичні напрацювання архівістів у цій царині, які знайшли своє віддзеркалення у діяльності архівної системи в цілому та у формуванні відповідного сегменту Національного архівного фонду. Виставкову експозицію презентувала начальник відділу використання інформації документів ЦДНТА України А. О. Алексеєнко, після завершення якої для учасників заходу було проведено оглядову екскурсію архівом.

Завершальним блоком святкових заходів стали вітання та нагородження від керівництва ЦДНТА України. В урочистій дружній атмосфері колектив архіву та ветерани архівної справи, які багато років присвятили роботі у ЦДНТА України, згадали знаменні дати та події з історії архівного будівництва. Не залишилися поза увагою і працівники архівних підрозділів юридичних осіб – джерел формування НАФ ЦДНТА України, з якими архів плідно співпрацює. До цих установ було направлено інформаційні листи з привітаннями з нагоди ювілею архівної системи, а найкращих із них відзначено подяками керівництва ЦДНТА України.